

БОРИС АПРИЛОВ

СТРАХ /разказ/

Натиснах румпела и свих към селището; вятърът духаше добре, позволяваше да влезем в това неудобно пристанище и да си излезем спокойно, като на разходка. Все пак Маноли разбра какво целя и изскочи от кабината. Несъбуденото му още лице изразяваше мъглява решителност да се противопостави рязко на нещо, дори да вдигне ръка, да изкрещи или стисне някого за гърлото. Но изражението на моето лице пък беше спокойно, той се задоволи само с това да се оплаче. Изрази огорчението, че се подигравам с нрава му, накрая ме обяви за луд.

– Помисли – отвърнах уж кротко аз, – за три бутилки не ми се слиза до Созопол, това са пет мили.

– Но не взимаш предвид, че можем да се скараме, нали? – Тривиалната, но иначе привлекателна архитектура на лицето му бе загрозена от бръчка, изглежда главата му е тежала доста върху възглавницата. – На теб не ти минава през ума, че можем да се скараме.

– Преди да се скараме, помисли! И стига! Омръзна ми!

Може би сте чували за Маноли, разправял съм ви, но все пак да ви припомня: Маноли мрази едно селище, цялото, не само хората му, той мрази и децата, и къщите, заедно с дворовете, оградите и вратите, ведно с кокошките и яйцата на кокошките.

– Ще се изприщя! – заплаши той,

– Изприщи се!

– Не си човек!

– Не съм човек!

В интереса на истината е да река, че с този вятър можехме да влизаме и да излизаме дори в ада, без да хвърляме котва, без да си играем с платната.

Демонстративно или не, Маноли се прибра в кабината. Останалото се разви нормално – свих край фара, направих поврат и обезветрих. Слава богу, там се въртеше някакъв софиянец, собственик на лодка, затова хвърлих котва далече от кея, така че моят ортак би трябвало да оцени жеста ми – да не се докосвам до презряното от него селище. Грабнах два празни сака и софиянецът ме откара до кея. Запътих се нагоре. Щом се изкачих, свих край градинката и погледнах към „Ахасфер“. Маноли излезе от кабината и свали грота. Засмях се, очаквах да стори това, платното плющеше и безпокоеше съня му. После Маноли се извърна към селището и го заплю. Голям кеф ми достави, посмях се от сърце и почаках, но Маноли не се изплю повторно, а се прибра.

Селището, за което ви говоря, по него време бе претърпяло курортен бум, разцъфтя, изпълни се с почивни станции, къмпинги и всички видове ресторанти. Жителите му наиздигаха малки хилтони, натъпкаха ги с легла, заградиха се с железни огради, нашариха ги, поставиха им пощенски кутии, ковани фенери, звънци и пластмасови изтривалки за крака, изпоназначиха се за продавачи в магазините, симбиозните учредения или в павилионите за

сувенири. Там те нервирах летовниците с бавните си реакции и абсолютното си отсъствие както в широкия, така и в тесния смисъл на думата,

В този ден от късната пролет, за който ви говоря, разглеждах променените неща и се връщах с години назад, при тихите божии хорица, при техните обърнати с гръб към морето къщички, а точно тук пък, дявол да го вземе, морето се пъчи и позира до митични пясъчни плажове, начупени от шизофренични дюни, глигански гори и две кефалови реки.

Както предполагах, магазините се оказаха затворени; по тия часове работи само ресторантът. Тук се хранят ябанджиите, които трябва да приготвят селището за предстоящия сезон: мазачи, дърводелци, бояджии, паркетчии и управителите на почивните станции.

Интериорът на ресторанта е отвратителен, но тези крака са ми познати, виждал съм ги и друг път да пристъпват по същия начин. Спомням си, тогава ги бях нарекъл п о р а з я в а щ и т е к р а к а. Посетителите на ресторанта гледат само тях. Разговарят, смеят се, разменят си и важни информации, но наблюдават само тях; на идване към масата им ги посрещат, а на отиване ги изпращат с очи. Да, но не само краката; изглежда, познавам и лицето ѝ, а косите ѝ горят, опустошават, докато очите охлаждат със зелената си апатия, която при друго осветление се превръща в сиво, но не от това сиво, за което си помислихте, а друго,

Масата ми се обслужваше от колежката ѝ, дебела и точна. Тя заяви, че разполагам само с две минути за поръчка, след малко затварят. И удари циферблата на часовника ми с пръст; с това тя породила у мен необяснимото намерение да хапна пръста и да го изплюя на пода. Поръчах три бутилки, добавих десет соди, а за консумация на място – сто грама и кока-кола. Платих, останах сам. В ресторанта е хладно, мокаш да се отпуснеш, вече няма защо да бързам. Освен това има и какво да се наблюдава: сервитьорката с дългите крака пристъпва като фламинго.

В момента се приближава към мен, мога да виждам коленете ѝ, това са колене! Какво ли няма в тях, дори гатанки, а има и виц.

– Добър ден.

– Добър ден.

– Сам ли сте?

– Ами – да.

– Позволявате ли да поседна? Вече приключих... Да, вие пак – водка!...

Виж ги, виж ги как се втрещиха.

– Ще им се възпалят очите.

– Ми кво да ги права, прости хора, не видели.

– Мисля, че късата ви поличка е прекалено къса.

– Прав сте – засмя се тя, – казахте ми и по-рано, че вместо рокля нося апликация.

Къде ли съм го казвал? А цялото туй нещо ми е познато – от петите, до косата.

– Освен това казахте... Чакайте, какво казахте тогава?... Да, казахте, че животът е порив.

– Знаете ли какво е порив?

– Не. И музикантите не можах да ми обяснят.

– Кои музиканти?

– От ресторанта... Освен това казахте, че животът е една погрешна теория.

– Да – изчервих се аз, – и сигурно съм добавил, че някои напразно се стремят да го практикуват.

– Все такива неща – съгласи се тя. – Бяхте много приятен. Още не съм ви забравила. Сега пък ме викат. – Тя се изправи. – Но помните ли? В Бургас. Но вие, изглежда, не помните.

Отдалечи се. Защо да си блъскам главата, магнах с ръка, продължих да си пия, усещах се като пресъхнал, с Маноли бяхме готови да убием де що срещнем в морето за капка каквото и да е.

– Какво прави Маноли?

– Добре е.

Сервитьорката седна, все още загледана към касата, там бе дала някаква справка.

– Виж сега, виж какво върши простия човек, – прошепна тя, – обясних му всичко и още проверява, още не може да пресметне... Къде е Маноли?

– Тук.

– С него изкарахме хубава любов... Тук ли, казахте?

– Долу.

Хубавото ѝ светло лице се терзаеше от обикновена човешка суетня на мисли, асоциации, предположения и догадки: – Какво значи долу?

– На пристанището.

– А, вие сте с лодката. Защо не го доведохте?

Подреждах моментите, измъквах се от абстрактните словесни структури, влизах в точните картини, бавно изплувах от мъглата и си спомних сума ти неща.

– Сега сме с друга лодка.

– Оная беше лоша – поклати глава момичето, – вонеше на нафта и риба,

– Отде знаете?

– Маноли ме заведе, там спяхме.

– Сега имаме и друга – рекох аз. – Не мирише, движи се само с вятър.

– Да, той казваше, че строите някаква, с платнища.

– Платна – уточних аз. – Ветроход. Коста Никитов го направи.

Стресна ме смешното желание да доуточнявам, сякаш бе много важно, пред мен седеше същество, което дори и да иска, не може да поеме разговора, понеже е на стотици светлинни години от материята,

– Друг такъв мъж не съм срещала – изрече с чистота и мечтателност момичето, но стоеше като чуждо както в чистотата, така и в мечтателността. – Тъй си и останах лайнала по него. – Облегна се на масата. – Той не познава постоянните отношения, нали?

Моментът заприлича на критичен, би трябвало да отвърна нещо, може би от мен се чакаше нещо като отговор, но всичко можеше да се окаже неуместно, пък и рисковано.

– Така ми заяви – призна си момичето. – Освен ако е излъгал.

– Да е излъгал, не вярвам – казах. – Маноли не лъже.

– Значи е долу?

– Вие какво търсите тук? Нали сте в Бургас?

– Питай ме, че да ти кажа. – В нея имаше по нещичко от пухкавичкото, току–що излюпено пиленце и самотното розово облаче в утринния хоризонт. – Като се откъртих от Плевен и...

– От там ли сте?

– Не, аз съм от Русе, но като се откъртих от Русе, та – в Плевен. От Плевен – право във Варна. Варна – София. Погнаха ме за жителство и – право в Бургас. Колко... една година и – право тук. Мноли защо не дойде с вас?

– Не иска.

– Защо не иска?

– Ще пукне, но няма да дойде.

– Я го повикайте. Кажете му, че съм тук. Сирма.

– Той мрази това място.

– Всеки случай, голям любовник,

– Дори се разсърди, че го докарах в това пристанище.

– Защо не го повикахте?

– Това ви обяснявам.

– Да де, вие казахте... Но защо?

– Не може да понася тукашните хора.

– И аз не мога.

– Но сте тук.

– Не ги разбирам тия хора.

– Веднъж му се наложило да престои на пристанището три часа и повърнал.

– Браво на Маноли! Защо не го повикате?

– Май не чувате какво ви казвам. Обясних ви.

– Ами ако разбере, че го викам АЗ?

– Напразно.

– Маноли е голям любовник, но не се задържа на едно място. Нали не се задържа?... Аз си поплаках малко, де.

– Така ли?

– Такива сълзи направих. – Момичето показва какви, изглежда свикваше с крайбрежието, включваше се и в жаргона, – Маноли е... Чакай, че отново ме викат. Какво бе, шефе, какво има? Не виждаш ли, че говоря с приятел? – Тя стана, поразправи се известно време с касиера и се върна. – Глей ти, да бъде долу и да не дойде. Кажете му, че работя тук.

– Това – да.

– Чакай, той не се ли е женил насам?’

– Има подобно нещо.

– Точно тук, да! Тук се е женил.

– Баш да се е оженил, не вярвам.

– Моля ви се!

– Маноли не може да се ожени. И най–малкото – тук. Тукашните хора не го понасят, защото е обратното на тях.

– Голям мъж, нали? Косата му още ли е жълта?

– Единственият с жълта коса!

– Ще му пратя една бутилка.

– Ще ви наругае.

– Къде е сега?

- Сто пъти ви казах!
- Че защо не слезем?
- Какво?
- Да го видя.
- Това е друг въпрос.

Седнах на пейка сред кипарисите и се загледах в крайбрежната уличка. Там все още стояха на пост няколко стари къщи, пристанищното управление, популярната банка и складът – вежди сградички с дълбоконравствена външност, топли, скромни, като второстепенни герои от нашумяла пиеса.

Оле, каква дама!

Съвършено завършени крака; понякога стават и такива неща, нелогични, но спонтанни – изведнъж току се появят не на мястото си, та чак не могат да се оценят както подобава; ставите и коленете на тези крака потръпваха гневно, над тях тялото пружинираше, сякаш се готвеше да скочи някъде, може би в неизвестна планета, където му е мястото.

Слязохме мълчаливо на пристанището.

– Тази ли?

Яхтата лежеше самотно върху водата и се поклащаше с невидимото поклащане на морето.

- Туй не е ли гемия?
- Ветроход! – поясних аз. – Яхта.
- И в това нещо спите?

Огледах се за лодка, нямаше, а цели петнайсет метра ни делиха от ветрохода.

– Маноли!

Маноли мълчеше.

– Маноли! – извика този път тя.

Най-напред се показва жълтата му косичка. Чак сега съзрях, че сънливото му лице беше брадясало, и да ви призная, Маноли за първи път не ми хареса.

– А!...

– Хей!

– Какво правиш тук?

– Търся те!

– Питам те какво правиш в това говняно село?

– Виж как ме посреща! – Сервитьорката търсеше помощ в погледа ми. – Кажете му!

– Престани да позираш! – изкрещях аз, – Момичето ти е дошло на гости.

Маноли се наведе, взе дългото въже и го хвърли към мен, после отпусна котвеното въже, а аз започнах да изтеглям яхтта към кея. Накрая се швартовахме като хората до сушата,

– Тя не е глупава – започна да обяснява Маноли. Носеше я като хляб насущний от кея право в кокпита. Постави я седнала върху пейката. – Отначало пунтира, че е глупава, но после става умна.

– Кой ти казва, че е глупава? – смутих се аз.

– Не ми разправяй! Ще видиш, че не е глупава, макар че я смяташ за много глупава.

– Защо? – Сирма оправяше косите си. – И ти самия си ми казвал, че съм много глупава.

– Сега говоря на него!
– Жена като мачта! – Прекъснах неприятната част на разговора, –
Постави я на яхтата и опъни платната на нея. Не разбирам защо ѝ се чупиш,
– Били сме едно към две! – Сирма бързаше да даде отговори на всичко, –
Сякаш е важно,
– Това пък какво е?
– Понеже съм била на двајсет.
– Деветнайсет! – Зло куче се оказа Маноли, повтори веднага. –
Деветнайсет!
– Твърдеше, че комбинациите едно към две били неубедителни.
– За да се изплъзне – рекох аз.
– А така! – Очите ѝ се напълниха с искри. – Кажете му го! Маноли,
обичам те, разбери!... Тук мръсно ли е?
– Седни, не бой се.
– Къде ви е моторът?
– Работим без мотор.
– Ами, хайде де!
– Какво искаш?
– Да видя.

Маноли направи лице, с което сякаш ми заявяваше, че ей сега ще се хвърли в морето. Свих рамене. Беше ми безразлично. Той отиде до мачтата и започна да вдига грота. Аз пък се залових за стаксела. Вятърът напълни горните части на платната, изскочили над вълноломната стена. Отвързахме се и потеглихме бавно, но щом завихме край фара, източният ни пое, мачтата изпука от здраве и се врязохме в синьото убежище за душите ни. Верен на себе си, Маноли се извърна към селището и се изплю с отвращение.

– Понасяте ли морето? – обърнах се към кукличката аз.
– Не знам. – Сирма наблюдаваше върха на грота. – Сега ми е много добре.
– Маноли, пригответи кафе! – Но после се досетих: – Остави на мен.
– Не пия кафе.
– Тя не пие нищо – обясни Шноли.
– Много е хубаво! – извика момичето. – Къде отиваме?
– Където ни скимне.
– Искам навътре, много, да не се вижда брегът!
– Не може – намръщи се Маноли. – Ще взема да падне вятърът и после как ще те върнем на работа?
– Не искам на работа.
Маноли ме погледна.
– Чу ли я?
– Маноли, заведи ме да видя колибата ти!
– Видя ли?
– Ще закъснеем наистина – намесих се аз. – Ще ни завари нощта.
– И какво? Светът ли ще свърни?

Момичето май бе родено за яхта, то веднага се превърна в нещо като нейна важна част. Седна върху кабината и се облегна на мачтата. Ако питате мен, бях доволен, че доставяме радост на едно бездомно същество. Освен това, изглежда, че сред морето и платната някои се поддават на божествената

лудост. Нашата гостенка неочаквано се умълча, сякаш омъдря, забрави дори Маноли.

Това изненада съдружника ми. Маноли е хубав. Маноли е изобретение на природата със своето магическо, некъщно лице. Ръцете му са огромни и здрави, а плешките му – струва ми се, че плешките на Маноли си имат свой независим живот и собствена съдба, че няма на света жена, която би отказала да сложи длан върху тях. Малко пренебрегнат в момента, той бе развълнуван по особен начин, може би доволен, дори щастлив; изгаряше от стремеж да се изфука и в това отношение по нищо не се отличавахе от останалите моряци, държеше здраво румпела и направляваше ветрохода по най-заядливия ъгъл срещу вълните, целеше да намокри лицето на момичето с пръски.

Навлизахме в широтата, измъквахме се в кристалната наранима хармония, мехурите на пяната се пукаха като цъфтеж и ни обсипваха с кислород, издутите платна напомняха на огромен сутиен, придържащ великолепните цицки на природата.

– Маноли, защо не ме вземеш със себе си?

Тишина.

– Ще те обичам винаги.

Тишина.

– Колкото щеш. Ако не щеш – няма да те обичам. Само ще ти прислужвам.

Тишина.

– Моля те.

– Вие никога не знаете кога да си отидете – обади се най-сетне съдружникът ми.

Сервитьорката замълча.

– Най-хитрото нещо на този свят са жените – увлече се подир мислите си Маноли. – Като лисиците, вмъкнат ли се в курника, вместо да лапнат едно пиле, изпотръшват всичко. – Никой не се засмя. Отново мълчание. След като мълчанието се проточи повече от допустимото, Маноли продължи, като сметна, че променя ориентацията на изказването си и в известна степен уж смекчава вулгарността си. – Жените не сте като хората, да дойдете да си хапнем и пийнем, а на сутринта да си отидете по живо по здраво, не, вие искате да перете, да кърпите, умирайте да останете докрай.

– Защо не ме задържиш при себе си?

Момичето като че ли не бе чуло нито една от думите му.

Мълчание.

– Вече не ми се живее.

– Това е глупаво – рече Шноли.

– Не мога, Маноли.

– Заради селото ли?

– Изобщо.

– Наговори много лоши приказки. – Най-сетне съдружникът погледне и към мен, може би търсеше помощ, но срещна затвореното ми жестоко изражение. – И си много лош човек, ако искаш да се самоубиеш... Ти защо не остана в Бургас, къде си хукнала?

– Не знам.

– А знаеш ли какво е за една сервитьорка да работи в „Интернационал“, а, кажи де – знаеш ли?

– Знам.

– Тогава защо напусна? Накъде си се насочила?

Мълчание.

– Какво те накара?

– Обичам те.

Слязох в кабината, бръкнах в сака и измъкнах една от бутилките. Не ми се пиеше, разбира се, смътно ми се струваше, че взимам бутилката в ръка, за да ударя с нея Маноли по главата. При подобни сцени с жени, които ги обичат, мъжете стават пошло раболепни и слизат в един отвратителен низш свят, по законите на неизвестната алотропия.

– Не изчезвай! – извика горе Маноли. – Не ме оставяй сам. Сирма трябва да стои на мястото си! – Разбирате ли, той крещеше на мен. – „Интернационал“ е велик ресторант, тя не трябва да го напуска!

– Не мога – достигна до мен гласът на момичето. То най-после изплю камъчето: – Аз те търся.

– Аха, търсиш. И на колко други си бутнала, докато ме търсиш? За да сравняваш!...

– Обичам те!

Разкъсах металическата капачка на бутилката.

– Ако ги наредиш така... един до друг... аверите... ще стигне ли опашката до Русе?

Маноли плуваше в гнусна мъжка слюз.

– Ти разбираш ли, че те обичам?

– Багажа взе ли си?

– Нищо не ме интересува, аз те обичам.

– Глей сега... Да не се пошегува човек! – Излязох при тях и надигнах бутилката, – Ти чу ли ква стана? Нарочно споменах за багажа, а тя – веднага! Измервам ѝ акъла, а тя – моментално! Дори парцалите си зарязва.

Сметнах, че мигът е удобен да подам и на него,

– Не искам! – ядоса се той. – Майка му стара, готови сте по една рокля да тръгнете, само и само да... Съдружник, чу ли, готова е, веднага е навита да се ожени!... Това искаш, нали?

– Обичам те.

– Мааалко отпуснах и – хоп! Веднага!... Значи така, а? Сега да ти кажа ела в колибата, и идваш?

– Лош свят се овърта край мен.

– Идваш, нали?

– Много съм сама, Маноли!

– Ама идваш в колибата, нали?

– Ще те ударя! – намесих се най-после аз и му подадох настойчиво бутилката,

– Махни я! – Маноли блъсна бутилката. Такъв не съм го познавал никога.

– Не виждаш ли тук какво става? Готова е така, по рокля! Само да се набута в колибата! Сега да ѝ кажа идвай, и ще дойде!...

– Ти също не можеш без мен.

Маноли се изсмя, той пусна шкота, платната се обезветриха, гикът профуча над главите ни, въздушната струя удари този път ветрилата от другата страна, гротът се наля отново с вятър, след него стакселът, рязко легнахме на левия борд.

– Сега ще видим! – закани се несръчно и напълно по детски съдружникът ми.

– Не искам да се връщаме!

– ...Мога или не мога!

– Моля те!

– Дали мога, или не мога!

– Маноли!

– Да видим, мога ли, или не мога без теб!

Маноли не е лош човек, всеки знае това, лично аз смятам, че е чудесна, почти завършена личност, а за тогава бях почти сигурен, че всичко ще завърши добре. Затова не се и намесвах, бях схванал, че съдружникът ми, макар че в момента действуваше като жалка безформена плазма, не е равнодушен към момичето.

– Какво гледаш? – озъби ми се той. – Защо не ревнеш? Удари ме, цапни ме с нещо по главата, да разбера, че си ми приятел!

Безмълвно вдигнах бутилката към устата си, усещах неизчерпаеми сили да се справя в психологическата война ли да я наречеш, бъркотия ли, не знам.

– Докара ми тук два женски крака и, хайдеее!... Маноли!... Останалото – Маноли!

Щеше ми се да се изкискам, но и този път одържах.

– Все Маноли! Баламата! Глупака на глупаците!

Докато говореше, защото Маноли изрече и други неща, забелязах, че неусетно натиска румпела в обратна посока, но, когато вече бях сигурен, че ще правим нов поврат, яхтата се насочи към селището.

В очите ѝ бликнаха отблясъците на първите сълзи.

– Ще те обичам цял живот! Не знаеш какъв човек съм. Обичам те, разбери!

Приставането на Маноли, естествено, бе далеч по-майсторско от моето. „Ахасфер“ докосна почти интуитивно кея. Очаквах, че на това място, в тези мигове ще се разиграе кулминацията на пиесата, за да приключи с неизбежния си хепиенд, но то какво стана, оказа се, че животът има неизчерпаеми по броя си ходове – сервитьорката с дългите крака, така както си носеше влагата в очите, неочаквано прекрачи борда и стъпи на паветата. Там се извърна към нас, цялата мокра от морски пръски и сълзи.

Отдалечавахме се бавно, ръцете ни тежаха от тишина, платната отново поеха въздушните струи над вълнолома, само с върховете си, но и това се оказа достатъчно за едно подобно проклето отдалечаване. Сирма стърчеше на кея, висока, едва сега съзрях колко бели бяха краката ѝ, с дълги прави коси – жена като мачта; забоди я на ветрохода и опъни на нея всичките си платна. Дори не се опита да играе на гордост и да побегне, нито пък да се моли, само стърчеше и гледаше своя Маноли, човекът, който за нея бе не само мъж, беше и бог.

Когато заобиколихме фаровата кула и поехме пътя си, нямаше как да не се обърна, не издържах. Сега момичето стърчеше на вълнолома и ни махаше.

– Е, това е жена! – издъхна Шноли.

Не му отвърнах, бях усетил непреодолимо желание да извърша поне някакъв жест, затова вдигнах ръка и започнах да махам.

– ТАКИВА жени харесвам! – извика Маноли.

Скочих до мачтата и започнах да махам енергично, докато накрая ми хрумна най-неочакваното – отвързах фала и спуснах флага на яхтата.

– Браво! – изненада се Шноли. – Как се досети?

Момичето тичаше по вълнолома, искаше да бъде с нас до края, чак докато завихме и изчезнахме зад буруна. Едва сега и Маноли реши да се извърне, трябваше да изпълни ритуала си към селището

– Простак! – изревах в лицето му аз.

– Няма да плюя – рече кротко той. – Докато тя е там, вече няма да плюя.

Изчезнах в кабината, полегнах. През отворената вратичка видях как посегна към бутилката, дълтата му косичка се ветрееше суетно, но лицето му, о, лицето му, почерняло от въпроси, всяка минута можеше да вземе някакво ново решение.

Да, но ние влязохме в Ропотамо и свалихме платната пред колибата му. Тук всичко си беше наред — същият хаос, същите осемстотин и петдесет предмета, един от друг по-невероятни; търкаляха се наоколо. Ритнах една тенджерата, Маноли продъни с юмрук един кашон. Седнахме и напълнихме чашите. Беше тихо, морският вятър поклащаше само върховете на дъбовете, клончетата се олюляваха бавно, замислено, натежали от божествена доброта.

– И красива, мръсницата! – Притискаше чашата към гърдите си. – Нали е много красива?

Обичам привечерните часове край реката. Седиш пред колибата на Маноли и си пиеш, пиеш си и наблюдаваш стихването на вятъра, водата се гланцира внезапно, острата зеленина на тръстиките избледнява, жабите още мълчат, тук-там писукат пиленца, младите листа въздишат, отдалечават се тираничните миризми на морето, вече дишаш благоуханията на Странджа.

След третата чаша се изправих, леко се подпрях на пейката, не казах нито дума, вмъкнах се в колибата и си легнах. Настъпи неимоверна тишина, чувах как комарите се блъскат в мрежата зад прозорчето.

А после започна гигантска пукотевица, голямо дрънчане избухна, предполагам, че Маноли шутиреше де каквото му падне пред краката.